

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Mestna občina
MURSKA SOBOTA

Pregled ugotovitev viktimizacijskih študij v Sloveniji in njihova uporabnost pri zagotavljanju varnosti v lokalni skupnosti

PROF. DR. GORAZD MEŠKO

URŠKA PIRNAT MAG.

VARNOST V LOKALNIH SKUPNOSTIH

Murska Sobota, 29. 11. 2016

Uvod

- Problematika policijske statistike o kaznivih dejanjih, merjenje temnega polja kriminalitete,
- ugotovitve viktimizacijskih študij v Sloveniji,
- povezanost viktimizacijskih študij in strahu pred kriminaliteto,
- prenos v lokalno skupnost – odnosi med policijo in prebivalci, razlogi za neprijavljanje kaznivih dejanj.

Pregled viktimizacijskih študij v Sloveniji

1980 Pečar izvedel prvo viktimizacijsko študijo:

- 43 % izpraševancev v zadnjem leto bilo žrtev kaznivih dejanj, samo 27 % prijavljenih oblastem,
- najbolj prijavljena k.d. v zvezi s premoženjsko kriminaliteto, najmanj k.d. z elementi nasilja,
- 84 % meni, da je kazniva dejanja potrebno prijavljati.

Priključitev k mednarodnem projektu Mednarodna anketa o viktimizaciji (ICVS):

- izvedba viktimizacijske študije leta 1992, 1997 in 2001.

Glavne ugotovitve ICVS:

Obdobje 1992-97:

- dve tretjini prebivalcev bili oškodovanih v zadnjih petih letih,
- enak delež tatvin avtomobilov, motornih koles,
- porast spolnih napadov, poškodovanje vozil, vlomov, tatvin, fizičnih napadov, groženj in ropov,
- manjša stopnja prijavljanja premoženjskih kaznivih dejanj (največji upad – vlomi),
- povečana stopnja prijavljanja nasilnih dejanj, ropov, spolnih prestopkov in telesnih napadov,
- polovica anketirancev izrazila zadovoljstvo s policijo,
- razkorak med policijsko statistiko in ugotovitvami viktimizacijskih študij.

Glavne ugotovitve ICVS:

2001:

- stopnja kriminalitete ostaja na enako ravni,
- povečano število ropov in tatvin koles, zmanjšanje tatvin iz avtomobilov, spolnih prestopkov in telesnih napadov,
- premoženjska kriminaliteta najbolj prijavljana, najmanj spolni prestopki,
- zadovoljstvo s policijo ostaja na enako ravni:
 - žrtve roba in telesnega napada najmanj zadovoljne,
 - žrtve vlomov in spolnih prestopkov najbolj zadovoljne.

2008:

- povečanje poškodovanja vozila, tatvin koles, tatvine iz vozil,
- najbolj prijavljene tatvine vozil, najmanj osebne tatvine, ropi, tatvine koles.

Ugotovitve študij o strahu pred kriminaliteto

- Na strah vplivajo demografski in drugi dejavniki.
- obratna sorazmernost med občutki ogroženosti in dejansko možnostjo viktimizacije,
- strah in občutki ogroženosti povezani z urbanostjo okolja:
 - znaki nereda v soseski,
 - občutek povezanosti,
 - občutek pripadnosti.
- zveza med strahom pred kriminaliteto in viktimizacijskimi študijami.

Razlogi za ne/prijavljanje kaznivih dejanj

Razlogi za prijavljanje odvisni od vrste oškodovanosti:

- premoženjska k.d. – povrnitev premoženja,
- osebna k.d. – kaznovanje storilca, preprečitev ponovnega dogodka.

Razlogi za neprijavljanje:

- dogodek ni dovolj resen za prijavo,
- mnenje, da policija ne more ničesar storiti.

Zadovoljstvo oškodovancev z delom policije:

- policija se po ogledu kraja k.d. z žrtvami ne ukvarja več (Gorenak, 2003),
- pomembnost strokovnosti, odnos policistov ob prvem stiku, dajanje informacij žrtvi (Dvoršek, Maver in Meško, 2006).

Zadovoljstvo z delom policije

Kakovostno opravljanje policijskega dela ➡ večje zadovoljstvo s policijo.

Element kakovostnega opravljanja policijskega dela – zagotavljanje občutkov varnosti in zmanjševanje strahu pred kriminaliteto.

Policijsko delo usmerjeno v skupnosti – izboljšanje kakovosti življenja prebivalcev v skupnosti.

Nova policijska strategija iz leta 2013.

Problematika prisotnosti policije v lokalnih skupnostih – različne percepcije prebivalcev!

Zaključek

- Ugotovitve viktimizacijskih študij govorijo v korist varnosti v lokalni skupnosti in policijskemu delu v skupnosti,
- razloge za neprijavljanje kaznivih dejanj lahko zmanjšamo z zagotavljanjem varnosti na lokalni ravni,
- temno polje kriminalitete predstavlja še neraziskan segment varnosti v lokalni skupnosti,
- potreba po ponovni izvedbi viktimizacijske študije in njen prenos na lokalno raven.

Hvala za pozornost!